

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

DARRERS DIES

Exposició i venda de ARTICLES per a REGAL

Variadíssims assortits, a Preus excepcionals
durant l'exposició

GRAN GALERIA FOTOGRAFICA

(tercer pis)

DIRECCIÓ ARTÍSTICA: AUDOUARD

Montada amb els últims avenços per a la
ràpida i perfecta execució de tota mena
de treballs fotogràfics

Preus sumament reduïts

Del Marroc

Bales i malalties

L'estat sanitari de les tropes espanyoles al Marroc és deplorable. Continuen caient els morts i els ferits en les emboscades. Però calen molts més homes de resultes de les malalties. Un recent informe del metge militar don Manuel Martín Salazar, dona respecte a aquest punt detalls esferidors.

En la zona espanyola del Marroc existeixen, en forma endèmica, les següents malalties: verola, sífilis, paludisme, tifus, difteria, meningitis cerebro-spinal i disenteria. I no es tracta pas de casos isolats, sinó de casos nombrosíssims. La ràbia produeix també un gros nombre de víctimes. Les malalties de la pell i la tuberculosi tenen altes xifres en l'estadística sanitària.

Però el perill pitjor està en la pesta bubònica o glàndola, de la qual van morir mesos enrera 23 soldats en el campament espanyol d'Alcácer. Aquesta malaltia, segons escriu el senyor Martín Salazar en son informe, és capaç de produir «una hecatombe, sols comparable a les que descriu l'història de l'Edat Mitja».

Com fa remarcar el redactor d'«El Liberal» de Madrid senyor Bejarano, els ports marrocs careixen de serveis de Sanitat marítima. I pot succeir molt bé que qualsevol dia aparegui en algun port del sud de la península la terrible pesta. Serà un altre fruit de la política imperialista que ha emprès la monarquia.

El general Lyautey ha alabat els excel·lents resultats que per a la penetració pacífica aconsegueixen els metges al Marroc. Els indígenes agraïen i consideren molt l'assistència que en casos de malaltia o de ferides els presta la ciència mèdica. El doctor Martín Salazar ho confirma en el següent paràgraf de son informe:

«Donat l'aspecte de sacerdoci que els moros donen a l'exercici de la Medicina, fins en les formes més modestes, bé podria succeir que aquest senzill i econòmic medi de penetració pacífica fos un dels més fructuosos que podéssim utilitzar en favor dels interessos d'Espanya al Marroc.»

Tenim per segur que aquests advertiments severos i aquests consells plens de seny, cauran en l'oblit. Seguirà la aventura africana, i els governants no es preocuparan de millorar la situació sanitària, ni d'extindre l'influència espanyola per procediments pacífics i benefactors.

Convé, emperò, que'l país sàpiga tota la veritat. Aquestes tristes estadístiques sanitàries haurien de divulgar-se, fent-les arribar fins als més allunyats llogarets. Això mostraria als ulls de tot hom la conducta antipatriòtica i inhumana dels qui han provocat la guerra del Marroc.

ECOS

EL TEMPS

L'HUMIL Sant Josep tenia de presentar una apoteòsica jura de banderes, una cursa de braus i cinquanta mil dinars rubeians. Però Sant Josep amb tot i la seva humilitat, digué, com nosaltres: ¡mal dia! ¡mal dia! ¡prega als àngels que buessin fort, per a que's homes aprenguessin a commemorar la seva diada d'una més cristiana manera.

UN redactor d'aquesta casa, retallant el retrat de Lyda Borelli i a sota, amb lletra ben ferma, escrigué: «La dama més hermosa del món». Als seus anys s'anamora de la Borelli, com nosaltres durant el batxillerat, d'aquella dona de bellesa i vicis bíblicas que portava'l nom de princesa de Caraman Chimay.

Aquest eco — que treiem d'un diari provincial — va anar ell dedicat. Va endressar també a tots aquells que lluitaven de la «Salomé» representada fa poc per la Borelli a Novitats, comprenent el torment i la crueltat d'Herodes.

La Borelli va pel món deixant darrera seu el rastre trágic de la seva bellesa maledictruga. La mort en ella és més forta que l'amor i la seva carn, igual que una Astarte, reb els sacrificis morals dels seus creients. En el teatre Tacon, de l'Havana, dos homes, que devien portar al cor el sol dels trópics, se suicidaren pronunciant el dolç nom de Lyda Borelli; a Nova Espanya, un altre cavaller, posà en l'història de l'actriu italiana una nova nit trista de Mèxic. I ara, un vell multi-millonari, atormentat per no poder afegir al seu or el de la cabellera meravellosa de la Borelli, posà un final, molt any 1830, a l'única quimera del seu viure. Perquè aquest home era avar i era omnipotent.

«Voleu el meu amor? — digué a la divina Lyda.

—No — respongué la molt aimada.

«Voleu el meu or? —

«Voleu tots els meus anells, tots els meus desitjos, totes les meves ambicions? —

—No.

I li donà la vida. Ni amor, ni fortuna, ni ambicions? Dona la vida. I en aquell cínic plutòcrata, en aquell home caigut en tots els epicureismes, Werther ressuscità.

El nostre company no podrà oferir res a la Borelli. Ni fortuna, ni afany. Quan torni l'actriu italiana a Barcelona, demanarà'l passe cada nit per a anar a veure-la i quan cobri la quinzena cercarà en la fira de l'amor una aproximació de la molt desitjada. I mai pensarà amb fer-li el present de la seva vida, perquè, vell periodista, sab la vulgaritat d'una gaceta que anuncia un suïcidi.

LES eleccions senyorials a Lleida se anuncia que seran renyidíssimes. Són tres les candidatures en lluita, integrada una pels senyors Girona, Agelet i Junoy; una altra pels senyors Moles, Emilià Iglesias i qui més? el senyor Junoy. I una tercera, composta pels senyors Maluquer, Girona, i el tercer? el senyor Junoy.

Don Emili Junoy floreix, radiant, com un girasol, en totes les candidatures. És l'ànima de la república, el cor de la regionalista i la gloria de la monarquia. Tots són per a ell i ell per a tots.

¡Quin Pantarca n'hi ha del senyor Junoy!

La Política

Monarquisme

El diari industrial, entre altres novetats menys importants que la «rotogravure», ha portat un monarquisme desenfrenat, ridícol per lo exagerat, un monarquisme de qui té per que no el creguin i passa la ratlla en la manifestació d'aquest sentiment d'adhesió a la dinastia. Fa algun temps que ja en donà una mostra amb un número gairebé extraordinari, en que els seus redactors, algun d'ells coneguts com a republicans fins aquell dia, s'estastaven davant les qualitats del règim monàrquic i cantaven en tots els metres, sobre tot en metre cursi, les excel·lències de la forma de govern dinàstica.

Però ahir, amb motiu de la tragedia parisenca, el diari al·ludit treu unes conseqüències descabellades i fa un seguit d'equilibris per a venir a parar en que no hi ha més que fer-se monàrquics si voleu anar bé.

En tot això, fóra de lo excessiu i extemporani, no hi hauria gran cosa a dir. Però ademés, parlant d'Espanya i parlant de França, el cronista monàrquic, excedint-se en el seu zel de noït, al·ludeix a moralitat, a baixos negocis, a maneigs indignes, coses totes de que són culpables els republicans, segons ell.

I això que vol ésser un insult, però que no pot ésser-ho escrit en aquell diari, no volem tolerar-ho. I diem als que tant fort han agafat aquesta febra monàrquica, que en lloc de parlar de agenes moralitats i de trobar podridures en les polítiques republicanes per a atacar als que defensen aquestes idees, valdria més que expliquessin i es sinceressin de les al·lusions de cert ordre delicat que un diari ha dirigit al seu director, amb lo qual segurament farien millor feina que no pas barrejant un sistema polític amb coses d'ètica i de moralitat, que no són patrimoni exclusiu de cap partit ni de cap forma de govern, però en darrer terme menys que de cap dels règims monàrquics.

INFORMACIÓ

En Pere Rahola, leader

Torna «La Veu» a ocupar-se del nostre darrer sol que amb aquest mateix títol hem publicat. I com l'altra vegada que parlà de la qüestió, se les enfila cap a dir que aquestes coses són propietats de l'Esquerra, que ells no l'hi tenen per qüestures, i res més.

En concret, no nega ni afirma; no escriu el nom dels dos candidats, Cambó i Rahola; no deixa entendre als seus llegidors d'una manera precisa de què's tracta. Prenem nota de aquesta estranya manera de contestar a l'informació nostra. Es veu que'l redactor encarregat de la resposta no estava gaire segur de que la veritat no estava de la nostra part en la publicació d'aquella notícia, i no volia embrancar-se en afirmacions rodones o negacions explícites o explicacions clares.

L'orgue regionalista no contesta a la documentada impugnació que fèrem de les seves inexactituds respecte a les eleccions de Figueras. Se limita a esmentar la forma amb què'l nostre sol estava escrit, que troba fort i ple de paraules desagradables. Aquestes paraules diu que són tres: INNOBLES, FALSIFICADORS I MENTIDORS.

Aquestes paraules estan plenament justificades en el nostre sol; són les que escauen als actes que s'exposaven, les que mereix el procedir que's condemnava i no es queixi de duresa pels mots que li hem dedicat, qui ha sabut sempre insultar, no calificar com nosaltres, amb les paraules més baixes del diccionari.

Per lo demés, ja coneixem aquesta manera de retreure l'ús de paraules fortes quan no's tenen arguments per a contestar. Feiem acusacions amb dades i números; és així lo que cal contestar, si pot. Altra cosa, és escamotejar la qüestió.

«La Joventut Federal Nacionalista Republicana celebrà demà, dissabte, a les deu de la nit, un miting, amb motiu del resultat de les darreres eleccions de diputats a Corts.

Pendran part en l'acte els senyors Bonet, que tractarà dels sentits de Dreta i Esquerra; Canals Carreño, de la guerra del Marroc i l'Hisenda pública; Cuadras, de la política de la Lliga; Giralt, de Burgesia i Proletariat; Gispert, de la política general d'Espanya i el reformisme; Isern, de la Mancomunitat catalana i del perill de la reacció; Roig i Pruna, de la disciplina política i les darreres eleccions; P. B. Tarragó, de l'Unió Catalana i el Nacionalisme Català; E. Vila, de l'orientació que s'imposa.

«Els progressistes tindran diumenge que ve una reunió per a tractar de reorganitzar el partit a Barcelona. És la reunió mil i una que celebren amb tal objecte.

«Els quefes de secció radicals que en les passades eleccions estigueren al davant de l'intervenció i treballs electorals, es reuniran avui a la Casa del Poble, convocats pel senyor Lerroux, per a tractar assumptes urgents i interessants.

«Dimarts que ve els diputats provincials oserguirán al senyor Verdader i Callis, amb motiu de la seva elecció a diputat a Corts.

«El doctor Queralló ha dirigit una allocució als seus electors, donant-los les gracies per haver-lo votat.

Les estrenes

ESpanyol: «La dolça Agnès», tragedia en 3 actes de J. Puig i Ferrater.

La darrera obra d'En Puig i Ferrater, d'una tant plena sinceritat artística, és, abans que tot, la manifestació d'un fort convenciment, d'una sòlida orientació seguida contra la corrent que més plau al públic d'ara. El nostre teatre, demanen a aquí com a tot arreu del món, que les taules sien el lloc on les accions heroiques hi tinguin una vida artificial, però palpable. Sembla que l'home, mogut per una fam espiritual d'heroisme, el demani sense haver-ne esment que'l vol, sense que vulgui sovint confessar-ho. Així, el públic més inculte, davant del melodrama més barroc, desitjaria i aplaudiria el triomf de l'home fort i bo contra l'home dolent. Aquesta tendència vers l'idealisme en l'acció és lo que ha mogut a crear una mena de mesura moral aplicada a la dramàtica, que fa que's tingui per bo o se tingui per mal el mostrar-hi la vida que arriba valentament a una fi o a la que s'enfonsa pel dany comès. Però com el teatre, quan depassa el primer graó de la pantomima i el segon graó del melodrama, no pot abandonar-se a la eterna convenció del bé que triomfa, i l'autor s'ha de valer del seu art per a que la caiguda de la virtut i del valor sembli provocada per una força fatal. En aquest camí, totes les concessions als prejudicis morals i socials de l'època, són de ténier com un obstacle a la pura i nua veritat de la vida, com l'enemic més fort del naturalisme. Per una banda hi han els prejudicis del públic, i per l'altra, els de l'autor. Els uns són l'arrel del judici que's farà de l'obra, però els altres són les arrels mateixes de l'obra.

I ara, En Puig i Ferrater mereix gran elogi, perquè no sols ha passat per damunt de tot prejudici social en la nostra societat, sinó que ha vençut bona part dels que en altres obres anteriors ens descobria. Ha deixat de banda el sistema d'idees fetes sobre la moral practica que avui domina, quan és juticat el sentiment d'amor. I ha fet més: ha vençut la pruja de envoltar amb una boira d'heroisme la vida dels seus personatges, com en «La dama enamorada». Els seus personatges anaven contra la general corrent admesa cometen accions que la nostra societat reprova, però una força espiritual els hi empenyia en un nivell superior al de la vida i les accions ordinaries. En les seves obres darreres, En Puig i Ferrater, ja desitja, amb una mestria admirable, lo que senten els homes i l'entrellat d'influencies que's mouen i són a vegades la coexistència del sentiment; desitja en la acció humana lo que és conscient i la llei de psicologia a que obeeixen sense donar-se'n compte. Així, en «La dolça Agnès» ens mostra En Puig i Ferrater, la noia que sent l'atracció del masle, que lluita contra la raó fisiològica cercant defensa en una raó més alta, que la religió li ha imposat. Ella sols té esment de que de sobte un dia, ella que mai s'havia donat de que en el món hi haguessin homes, sent enveja de la seva germana. És el dia que la seva germana es demanava en prometatge. Aquell dia li és revelada la força primera que tot ho governa. Però al marge d'aquest estat de consciència, boirós a estones i a estones clar, que les paraules de l'Agnès mateixa ens descobriren, sentim tot el procés interior de les dues forces contraries de l'esperit. — L'egoisme i la resignació — següeixen en la vida de la pobra noia. I ara bé l'autor tenia al davant seu dos camins: o l'Agnès obeïa a l'egoisme de la seva carn i la seva ànima, o s'abandonava a la resignació i se sacrificava. El darrer camí és el que l'Agnès hauria seguit si cap influència hagués torbat el seu protector de les seves creencies. L'Agnès s'esforça en vencer l'amor que sent, quan ell, En Prósper, el marit de la germana, la persegueix amb son desig brutal; arriba a fugir de casa seva. Però si es sentia a la vora, les forces li manquen. És per l'altre camí, el que la gent anomena egoista, però el que l'Agnès ha d'anar. Totes les forces s'ajunten en aquest sentit. La seva educació que no l'ha preparada per a una lluita de la que no ha sentit parlar mai; l'abandó en que's troba entre un germà idiota, una tia pobre de seny i d'esperit i una germana aixuta d'ànima i renunciosa, egoista per la

sensualitat, gelosa i dura. I contra de ella, l'home jove i fort, dominador, el primer home que han vist sos ulls amb fixesa al sortir del convent. En Puig i Ferrater ha seguit de dret el camí de la veritat, i al fer-ho ha rebutjat tota mena d'efectisme sentimental. La nostra societat, diu André Gide, sols permet una forma d'heroisme; el de la resignació, el del sacrifici. En Puig i Ferrater ens prova com la vida sense heroismes pot tenir la mateixa intensitat, quan les forces, la resultant de les quals és cada individu, se manifesten en l'esclat del seu esforç, sense artífic, verges en la crueltat, eternes més enllà del bé i del mal.

«La dolça Agnès» segueix la mateixa línia senyalada per les obres anteriors d'En Puig i Ferrater; el naturalisme que no és pas una visió directa de la realitat, sinó una forma més pura, intensificada de la vida. Però aquesta darrera obra fixa unes normes d'estètica dramàtica que signifiquen per a la nostra escena una renovació. L'autor despulla l'acció imaginada de tot element que no tingui un valor essencial, de tot element que representi la mateixa substancia de la qual la majoria dels autors ne fan fonament de llurs obres. La materia dramàtica de «La dolça Agnès» són els caràcters mateixos, exposats en la cruesa de la seva espontaneïtat. No hi han revolts, ni segons termes, ni gairebé penombres en la psicologia d'aquesta tragedia. Tot té el valor d'un primer terme, totes les línies lluen aspres i ben definides, sempre en un mateix ambient de crua claretat. Així fa que's caràcters puguin tenir per a algú una aparició d'irrealitat, d'exageració, d'artífic, quan tota la seva força està en la veritat absoluta de la seva manera de manifestar-se. «La dolça Agnès» és una tragedia que és més a la vora del teatre grec, que del teatre de Shakespeare, perquè l'esclat de les humanes passions, del qual en venen els tràgics conflictes, és nèt de tota boira, i els caràcters són d'una sola i plena estructura com els carres de marbre, no pas amb l'aspecte d'una estratificació visible. Semblen haver sortit de un primer període de cristallització moral. Les forces vitals s'hi mostren i obren directament, contra tots els obstacles. Agnès, sortida d'un convent de monges, amb tot el pes mort de la seva educació i el pes viu de la religiositat, és presa d'un amor que li encén els sentits i l'ànima com si a ella cap força anterior la pogués defensar. El caràcter d'En Prósper, el home egoista, cínic, d'una brutal sensualitat, que a tots domina amb la seva voluntat de salvatge, és l'èix que sosté l'armadura de la tragedia. Aquest caràcter, on tot ressona com en un bronzo buit, dona a la tragedia el seu aire de primitiva i ruda solidesa. És l'home fort, que no sent les ombres de la consciència ni veu els destins humans que torça amb els seus desitjos. I davant d'ell, el caràcter simple i feixuc de sa muller, la Joana, reclosa en els egoismes de la seva carn, i el caràcter de l'Agnès, la que tots anomenaven «la dolça Agnès», que ara ens ha mostrat l'autor com inicia, amb aquella concentrada energia que tanquen les natures verges que totes les passions hauran de somoure.

No s'ha d'oblidar que «La dolça Agnès» no és pas una obra que tanqui un pensament complet, si no que és la primera fase d'un procés psicològic, el primer moment d'una força que avança. Darrera d'elles, tres tragedies més han de venir. Emperò, isoladament, aquesta comedia ja té en el clos de la seva acció una personalitat prou ferma. En la producció d'En Puig i Ferrater significa un moment més alt en l'ascensió vers la pura artística. El diàleg bategant, just, emés de la mateixa passió dels caràcters. I tota l'acció breu, definida, gairebé sense elements secundaris. És un avenç de lo que serà el teatre aviat, quan la literatura sia sacrificada a la realitat i al pensament. «La dolça Agnès» és una obra capital del nostre teatre. Quan moltes obres seran oblidades, aquesta serà més viva que mai per a la gloria.

ALEXANDRE PLANA.

Musicals

L'òpera a Montecarlo

Raoul Gunsbourg és el colós del teatre líric. Les representacions del seu teatre de Montecarlo resulten equilibrades i esplendides. Director intel·ligent i de gust refinat, sab oferir al públic la música més exquisida.

En aquest moment «bat son plein» la temporada teatral en la rient «viera». Vegi's per les obres l'importancia del cartell aprovat pel príncep de Mónac.

«Parsifal», serà posat en escena esplèndidament tal com requereix l'obra; «Les Fêtes d'Hébé», de Rameau; «Norma», de Bellini; «La Fanciulla del West», de Puccini; «Cleopatra», darrera obra de Massenet; «Leila», de Reimberg i Lorex; «Tragedia della Morte», de Mousikant; el mori de Valenzà, obra pòstuma de Ponchielli;

«Beatrice», de Messaguer i «Kaatje», de Buffin.

Aquestes obres seran interpretades per les següents renomades soprans: Mariana Melis, Alexandrowicz, Gilsom, Meldy, Guirandon, Lipkowska, Litvine, Lormoret, Vally, i Vasseur i les mezzo-soprans i contrals, Bardot, Carton, Thévenet Royer, Lapeyrette, Alex, Hiriberi i Cubelier. Aquestes celebres artistes cantaran amb els tenors Delmas, Girod, Elex, Martinelli, Gilly i Rousselière; els barítons Baurbau, Baklanoff, Fenier, Maguenet, De Clerly i Ghastau, i els baixos Chalmir, Basso, Journet, Chauzure i Marvina. Les obres seran dirigides pels mestres Leon Jebin, Alexandre Porué, Bellucci i Bernardi.

No hi ha, doncs, que estranyar la ressonancia mundial que adquireixen les representacions del Teatre de Montecarlo, ja que la direcció, intel·ligent i porta obres interessants i reuneix una elenc artístic numerós i de mèrit indiscutible.

BONA

: Ideari barbre :

UN MAL ENTÈS

M'HAN despertat uns clarins, he tret el cap al baloi i unes armes lluentes i uns vestits llampants m'han enlluernat com una alosa.

He seguit al darrera dels qui els lluiten i al entrar en el Passeig de Gràcia m'he trovat envoltat, trepitjat, oprés, per una multitud. Aquesta no era pas lluenta ni violada, era polposa. El maleit vent del Marçot emblanquinava els capells d'homes i dones, les tropes que tenien pas lliure ja eren lluny, de gent oficial no mes rebien les ofrenes del vent els policies, Pobres policies! com se'ls hi coneixia la carcia sobre aquell uniforme negre.

Mi soc trovat perdut entre mitj de la gerrada, Valla fuir i el delegat me cridava.

—Al bordilots!

Jo no sabia que volia dir amb allò.

Després soc vist que era que m'acabaven d'afanar el portamonedes.

ROC.

De l'U.F.N.R.

En l'Associació Autonomista Republicana de la Sagrada, que compta amb un esplèndid local en aquella barriada, una junta novella, plena d'energies i d'optimismes, logra deixondir aquell centre de l'ensopiment en que estava fela algun temps.

El públic comença a correspondre's amb tal escreix que diumenge passat, amb motiu de celebrar-hi una audició de ballets populars, l'ampla sala de l'Associació, es vegé curulla d'una triada concorrença que quedà complacudíssima de la festa.

Per al vinent diumenge ja tenen anunciada una audició de sardanes, amb l'objecte de mantenir l'ambient que hi regnava aquest dia. I de diumenge en vuit s'hi representarà probablement, el drama de l'Iglesias «La mare eterna».

Apart d'això, podem apuntar la creació a Sant Andreu, en l'Avenç Nacionalista Republicà, d'una nova «Joventut» que amb el nom d'«El cor del poble», se proposa defensar el nostre programa; tenim notícies de que estan preparant ja l'inauguració oficial, que deuria celebrar-se dintre de poc.

I a més d'aquesta, tenim esment, també, de que uns quants joves entusiastes que figuren en la nostra comunitat política, residents al Clot, estan fent els preparatius convenientes per a crear una altra Joventut d'Esquerra Catalana, en aquella industriosa barriada.

De la Casa Gran

La treva

D'ençà que no havíem escrit de coses de la Casa Gran, ha canviat molt la situació. La pau, com nosaltres preveïem, s'ha imposat. Les darreres escaramuces han tingut lloc després de les eleccions. Un debat polític, provocat per aquells que han proclamat cent voltes la necessitat de que a la Casa Gran es faci administració i no política, és una petita batalla en el si de la Comissió de Governació, amb motiu del nomenament de ponències. El debat no tingué altra eficàcia que consagrar personatge i aliat de la Lliga, al calquista «Barberillo», i presenciar una sessió municipal divertida. Lo de Governació és gairebé res. Una tempestat en un got d'aigua. Fóra d'això una pau octaviana.

En la sessió darrera ho deia el senyor Abadal en nom propi i en nom dels seus companys de la nova Comissió Consistorial elegida, els senyors Vidal i Valls i Pich:

«Aquí, som diverses agrupacions que en nom dels ideals ens combatim, perquè tenim interès en fer triomfar els nostres punts de vista. Però quan es tracta de la ciutat, de la nostra Barcelona, tots som uns a laborar per la seva grandesa i prosperitat.

Siguieren ben solennials les paraules. Amb elles queda firmada la treva entre'ls exèrcits regidors. Tot per Barcelona i per l'Exposició que li donarà profits i fama.

Nosaltres ens en alegrem sincerament de que s'hagi firmat aquesta treva. Per al bon èxit d'aquesta manifestació ciutadana que celebrarem en 1917, cal que hi hagi pau. Ho diguérem abans de les eleccions, ho repetim avui.

Que sembla que té aquests bons propòsits, ens ho digué la sessió passada. Quatre fets interessants es registraren en la mateixa: firma de la treva; fixació de l'Exposició; nomenament de la Comissió que entrarà en les reformes urgents que cal dur a cap; i nomenament de dos regidors, senyors Vega i Busquets, els dos arquitectes, per a que resolguin la manera de que'l Plànol Jaussely s'adopti a la realitat actual i pugui fer-se'n un de general d'enllaços i demés; nomenament de tres arquitectes, els senyors Domènech i Montaner, Puig i Cadafalch i Romeu, que estudin l'aspecte, podriem dir-ne monumental, de les tres seccions de la granvia Laietana de la Reforma. Havíem dit que eren quatre els fets i són cinc, puix que un dels acords té una doble significació.

Aquests acords són d'una importància capitalíssima. No cal esmentar la dels dos primers, ells mateixos ho diuen prou bé. Si que volem deturar-

CASA MARTÍ

REGALS: Juleta, Platería, Relojeria, Objectes d'art, Miquelins fotogràfics, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competència i de veritable ocasió. Està a l'entrada d'una casa nova que fa operacions a la mateixa. — Unica Bara, S. P. u. 28

Piperacina MIDY
GOTA, REUMATISMO

El senyor Matom...
cio d'un urinari soterrani al carrer
Salmerón (Jardinet).

Els successos

Ahir, a les set de la tarda, siguió auxiliat en el dispensari de Santa Madrona un noi de nou anys, habitant al carrer de Sant Joan de Montjuïc, 4, segon, de diferents ferides contuses i commoció cerebral. Son estat era greu. El pacient havia caigut en una de les pendents de Montjuïc, prop de Vista Alegre.

Després de curat fou traslladat a l'hospital de Santa Creu.

Al càrger d'en Gombau viu un matrimoni que té relogada una noia de 19 anys.

Sembla que hi havia entre les dues dones certa gelosia, diuen que sense fonaments, però que anava produint indirectes i disputes des de fa temps, fins que abans d'ahir esclatà la tempesta en forma d'esgarriades i catxes que donaren per resultat l'haver d'anar totes dues al dispensari de la Casa de la Salut.

Se'n donà part al jutjat municipal.

Per un motiu semblant s'esbucaren dues altres noies, de 20 i 21 anys, al carrer Nou, amb l'intervenció d'una tercera, que en lloc d'observar una neutralitat diplomàtica, ajudà tant eficaçment a una de les contendents, que l'altra capugé d'anar al dispensari amb el cap esberlat d'un cop de clau.

NOTICIES

Actes per a avul

A dos quarts de deu del vespre, conferència del senyor Lanfranco a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació.

A dos quarts de deu del vespre, sessió ordinària a l'Acadèmia d'Història de Catalunya (Plaça de Catalunya, 9), tractant el doctor Delmar de Carall sobre els «Efectes de les radiacions de curta radiació d'onda sobre l'aparell de la visió i manera d'evitar-los»; i el doctor Verdaguer, sobre les «Condicions higièniques de l'il·luminació artificial».

A les deu, en el Centre Excursionista de Catalunya el senyor Francesc Baequà acabarà la ressenya de l'expedició a Suïça, Àustria, Alemanya i França amb motiu del Congrés Eucarisídic de Viena.

Don Joan Bta. Galí donarà en l'Ateneu En l'1 pèrie Popular (Carme, 30), demà, dissabte, a dos quarts de deu de la nit, una conferència, desentrellant el tema «Meteorologia».

L'acte, com de costum, serà públic.

El diumenge vinent, dia 22, tindrà lloc a Cornellà del Llobregat una festa literària-musical, com a homenatge a la cultura i al corista dels cors d'en Clavé i poeta popular, don Jaime Casas Pallerol, amb motiu de l'acord de nomenar-lo fill predilecte i de l'entrega d'un magnífic pergamí verificat no fa gaire.

L'acte se celebrarà en la sala de festes de l'Ateneu de la ciutat població, a dos quarts de quatre de la tarda.

CANISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

El divendres de la setmana passada, els alumnes de Zoologia de l'Escola Superior d'Agricultura, acompanyats de son professor senyor Rossell i Vilà, visitaren el Dipòsit de sementals de l'Estat, d'Hospital de Llobregat, essent rebuts pel Coronell Director don Evarist Gómez Hornillos el capità don Joaquim Grasses, els titenys senyors Torres i Parra i els veterinaris senyors Negrete i Jofre.

El visitant, segons tots els locals del Dipòsit, les profundes modificacions que'l Director hi ha introduït, i entre altres coses, els alumnes pogueren apreciar els caràcters ètnics dels norfolk-bretons, anglo-normands i pecherons de quals exemples els alumnes n'impressionaren algunes plaques. Així mateix, els fou ensenyat el model del «certificat d'origen» que s'extendeix a totes les parides; la «pedigree» d'algunes sementals, etc.

Professor i alumnes restaren a l'altament satisfets de l'exquisita amabilitat del Coronell, oficials i veterinaris que colmaren la natural curiositat dels visitants, contestant amplement a les moltes preguntes que se els hi feren. La despedida siguió ben afectuosa, quedant en repelir la visita al mes de Juny, epoca en que es trobarán de volta tots els sementals que són en funció a diverses comarques de Catalunya.

Un magnífic èxit fou l'obtingut pel novell Esbart Dançaire del Casal Nació, que actua baix la direcció de l'Esbart Català de Dançaires, en l'audició de ballets populars que'l propi passat diumenge, dia 15, donà en el local de l'Associació Autònoma Republicana de la Sagrera. Tots els ballets executats foren rebuts pel públic, que a vessar omplia la sala, amb entusiasmes aplaudiments, especialment l'«Hereu Riera» ballat per la parella infantil, i el propi ball de conjunt, el qual tingué d'èsser repetit.

Ahir tingué lloc l'acte de jurar la bandera els reclutes de la darrera quinta. Acudí com de costum una gran gentada, composta en sa major part de curiosos. Una petita part dels balcons del Passeig de Gràcia estava endomacada. El servei de tramvies quedà interromput durant la major part del matí.

A les 10 o cosa així arriba la comitiva de l'Ajuntament, seguida per una secció de militans muntats. La formaven l'alcalde i els regidors senyors Puig, Andreu, Fortuny, Pich, Segura, Vallet, Lasarte, Esteva, Deasy, Ballester, Polo, Cuadrench i el secretari senyor Janer.

Sense riss de particular es dugué a cap el programa: missa de campanya, desfilada i jura dels reclutes, i desfilada de les tropes, etc.

Presentaren la festa la Creu Roja, Boy Scouts, alguns col·legis i sobre tot molta gent, com hem dit abans.

El president de la Cambra Oficial de la Propietat Urbana, marquès de Sotomayor, ha dirigit un ofici a l'alcalde interessant que procuri activar la tramitació del projecte d'alineacions i vrasants de Sant Martí de Provensals.

El diumenge passat va tenir lloc a l'Ateneu l'inauguració d'una Caixa de pensions per a la Vellesa i de Segur infantil, adherida a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. L'acte, al qual hi assistí nombrosíssim públic, es va celebrar al vespre en l'espai local del Casal Popular, presidint-lo el Director General de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, senyor Moragas.

El diumenge, dia 29 del corrent, s'inaugurarà a Teia una Caixa d'Estalvis adherida a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. També s'està organitzant a Masnou una altra Caixa d'Estalvis i Dotat filial de la mateixa institució.

INFORMACIO DE FORA

ESPANYA

Madrid 19, de 9 matí a 12 nit

«La Gaceta» publica:

Decrets d'Hisenda ja comunicats. Deixant sense efecte la circular de la Inspecció general de Sanitat exterior relativa a l'estat sanitari de la illa de Zanzibar.

Obrs Inscrites en el Registre de la propietat en el quart trimestre de l'any passat.

Disposant es donguin varis ascensos a professors de terme d'Escoles d'Arts i Oficis. Figura entre ells el de don Frederic Fontrodó i Nonell, qui passa a Barcelona amb 1.000 ptes. de sou anyal i amb el número 100.

La companyia Guerrero-Mendoza. Dins de poques setmanes marxarà a Abans anirà a Roma a donar tres representacions organitzades pel Comè Italo-espanyol.

Probablement les obres seran: «La Moza del Cantaro», de Lope de Vega, i les dues modernes «La loca de la Casa», de Pérez Galdós, i «La Noche del Sábado», de Benavente.

D'Instrucció pública

S'ha desestimada la petició formulada per la mestra interina de Masanas (Barcelona), que sol·licitava se la nomenés mestra en propietat.

S'ha remès a l'informe del director de l'Institut de Balears l'instància del catedràtic del mateix, don Daniel López, que demana se li assigni 500 pessetes de gratificació.

Giro postal

S'autoritza per a prestar servei del giro postal a partir del primer d'abril vinent a l'estafeta de Tàrraga (Lleida).

L'acta de Solsona

«La Tribuna» publica un violent article combatent al ministre de la Governació, perquè suposa excita a certs elements de la província de Lleida per a que dignin que en el districte de Solsona, per part del senyor Milà s'hian comès coaccions i compra de vots, per a portar l'acta al Suprem.

La falsificació d'abonarés

Amb motiu de la falsificació de pagares, aquest matí han sigut conduïts a la direcció de seguretat Anastasi Fernández Cubillo, camale que té el seu lloc a la Plaça Major; Félix Cobeña, company de l'anterior i Ricard Valle García, dedicat també a la mateixa indústria.

Els tres han confessat la falsificació de les tres respectives cèdules i del cobro de abonarés. Sols vanen sobre 400 pessetes. Aquest matí es busca a un altre camale de la Plaça Major conegut per «El Caramanchel».

La nostra marina

Ferrol. — Durant un violent temporal la corbeta «Nautilus» ha romput les amarras.

Ha demanat auxili, acudint-hi un remolcador que ha pogut evitar que s'estrellés contra la muralla.

Se sab que el projecte de segona esquadra comprén la construcció de 12 cuirassats.

Catagena. — A causa d'una averia en el cas del destructor «Bustamante», la proa del qual va topat contra'l moll durant el darrer temporal, s'ha sospès per alguns dies la seva entrega a la Marina de guerra per la casa constructora Wichers.

L'Ajuntament de Bilbao

Bilbao. — L'Ajuntament, en vista de no haver-lo autoritzat la Diputació per a la supressió parcial dels consums ha acordat confeccionar un nou pressupost sobre la base de cobrar tot l'impost.

La sessió en què's prengué ahir aquest acord durà de les tres de la tarda a les dotze de la nit.

En aquesta sessió s'explanaren varis interpellacions amb motiu de les denúncies presentades per la minoria socialista contra un regidor republicà, al qual acusen d'haver comprat caixes amb ampolles de licor a baix preu, procedents de contrabandol que alguns fan a Bilbao.

El regidor senyor Perezagua i l'altre se insultaren.

Per al divendres està convocat l'Ajuntament a sessió extraordinària per a tractar de l'informació oberta en virtut de les expressades denúncies.

Moneda falsa

La policia ha detingut a una dona anomenada Eugènia Jaen Martínez, la qual a l'anar a pagar una cop de vi en una taverna, entregà una moneda de plata falsa.

Regidors se n'hi han trobat altres varis a la butxaca.

S'ha detingut a l'amant d'aquesta individual, Joan de Torres, el qual, després de prestar declaració, ha passat amb l'Eugènia a la presó.

Per virtut de la declaració de Joan de Torres s'ha practicat un registre en una habitació del carrer de Sant Ramon, trobant-se varis monedes de duro, dues d'una pesseta.

Ademés el jutge ha lliurat manament per a que's verifiquin registres en vuit domicilis més.

El regionalisme a Sevilla

Sevilla. — S'ha iniciat entre'ls intel·lectuals de l'Ateneu un moviment regionalista, titulat «Acció Andalus», encaminada a estudiar els problemes que afecten a la regió.

Els iniciadors fan constar que'l moviment està format de tota idea partidista de l'actual organització política.

Parla En Dato

El president del Consell ha visitat a aquest matí al senyor González Besada.

Després ha anat al minis-eri de la Guerra, on s'ha celebrat l'anunciada conferència per a tractar d'assumptes relatius al Marroc.

Hi han assistit, ademés del president de Consell, els ministres de la Guerra, Hisenda i Estat, el general Marina i el delegat de Foment al Marroc, senyor Sanz Soler i el director general de comunicacions senyor Ortuno.

S'ha parlat de la reorganització de serveis de correus, obres públiques i altres, en relació amb l'intervenció que en ells té el ministre d'Hisenda, a fi de facilitar i unificar la marxa administrativa dels diferents assumptes que corresponen a la zona d'influència de nostre protectorat al Marroc.

El senyor Dato ha observat, al fer la referència d'aquesta reunió als periodistes, que per la indole de les persones que han assistit a ella és fàcil comprendre que no s'ha tractat res que's referís a accions militars.

Se li ha preguntat al president si les quantitats afectes an aquests serveis es portaràn al pressupost ordinari o si es confeccionarà un especial per al Marroc i el senyor Dato ha contestat:

plant el personal i fent simplifications en l'ordre administratiu.

Després el senyor Dato ha llegit un telegrama que acabava de rebre, datat a Algerias a les 730 del matí d'avui, firmat pel general Lyautey.

El despatx es troba concebut en aquests termes: «A l'abandonar Espanya, prego a V. E. rebí la viva expressió de la meua gratitud per les atencions de que he sigut objecte durant mon viatge a Granada i Algeciras per part de les autoritats i per les facilitats que he trobat en les que noto una nova prova dels sentiments de cordialitat i simplicitat per a mon país i per a mi que tant V. E. com els seus col·legues me testimoniaran durant la meua estada a Madrid».

Prego a V. E. un cop més sia interpret de tota la meua gratitud prop de S. M. el rei.

El senyor Dato es disposava, quan l'havem vist, a donar com per tancat al general Lyautey, en nom del rei i del rei del contingut d'aquest telegrama i a anunciar el seu propòsit de contestar al Govern, expressant-li la simplicitat amb que ha rebut el seu despatx.

El president, responnent a lo que diu un periòdic del matí, de temors de que la visita del general Lyautey a Madrid hagi engendrat perillous compromisos, ha manifestat que ja en el darrer Consell de ministres que's celebrà a Palau expressà al rei, que Espanya no havia adquirit cap compromís. L'únic que havia fet era establir una relació de cordialitat amb el Resident general francès, i posar-se d'acord amb ell per a facilitar l'actió de l'Espanya al Marroc, car convenia als interessos dels dos països establir bé el criteri en determinats punts i així sols podia fer-se d'una manera perfecta apellant a amables converses.

Des del ministeri de la Guerra s'ha dirigit el senyor Dato al de la Governació per a conferenciar amb el senyor Sánchez Guerra, i després ha marxat al seu domicili.

Lo que diu En Sanchez Tooa

«El Universo» publica aquest matí unes declaracions del senyor Sánchez de Tooa sobre lo que succeirà en les Corts.

Com sempre, emplea l'ex-ministre conservador, aguda intenció.

Diu en síntesi que la majoria parlamentària no és del senyor Dato i que podrà manejar-la fàcilment qui disposi de dades.

De Guerra

El ministre de la Guerra suspensarà la recepció que demà, com tots els divendres, devia celebrar-se. La traslladarà al diumenge.

Amb assistència del rei es reunirà el dia 13 d'abril el capítol de l'Ordre de Sant Ermengol. Dit capítol sols s'ha reunit des de que s'instituí el vigent reglament, una vegada fa ja tretze anys.

Es reunirà en la sala d'actes del Consell Suprem de Guerra i Marina. Presidirà el rei. Assistiran deu cavallers de distintes categories de l'Ordre, els capitans generals i tots els individus que constitueixin l'assamblea.

Demà es posposarà el càrrec de subsecretari del ministeri de la Guerra, el general de divisió don Josep Jofre Montjoio.

El general Marina marxarà el pròxim dissabte a Tetuán en l'express d'Andalusia.

El ministre de la Guerra ha rebut la visita d'una comissió de pares de soldats de quota, per a interessar-ll alguns extrems relacionats amb aquells.

El viatge de les institucions. Córdoba, 19. — Segons noticies de Moratalla, la reina donya Victoria i la arxiduchessa Isabel passaren aquest matí a caball escoltades per un tinent de la guarda civil.

El rei passà per la vora del Guadalquivir, després el missa a la capella del palau del marqués de Viana.

Aquesta tarda es jugarà el segon partit de polo.

El dissabte vindran els reis i permaneriran a Córdoba quatre hores. Després regressaràn novament a Moratalla.

De Governació

El ministre de la Governació ha exposat a darrera hora de la tarda les dificultats amb que topa per a confeccionar les candidatures per a lecciones de senadors.

El problema, segons el senyor Sánchez Guerra, es presenta difícil, puix a provincies cada vegada son més enemigues d'acceptar candidatures de persones que no són afeïtes a la localitat.

El ministeri de la Governació s'han demanat a l'Ajuntament els dades que tingués respecte a la malilla de la lepra a Madrid.

L'alcalde ha contestat a dit centre que, per fortuna, aquesta malaltia és quasi desconeguda a la capital, fins al punt de que en els darrers deu anys sols moriren de lepra quatre malalts forasters.

Mal temps

Palma. — El vapor correu «Miramar» aplica la sortida pels aquests dies a causa del mal temps que regna, que si s'arregla sortirà demà a hora d'itinerari.

La diada

El general Marina celebra avui la seva festa onomàstica.

Amb tal motiu ha rebut infinitat de felicitacions, entre elles telegrams dels principals caïds africans i de tots els comandants generals del Marroc.

El director general de Duanes senyor Valdés celebra avui també la festa de son sant, per lo que ha sigut molt felicitat per les persones que fan informació aprò del ministeri de la Governació felicitant al senyor Sánchez Guerra.

El ministre digué: Moltes gracies, però no tinc res de dals-hi, ni menys la menor notícia.

El senyor González Besada estigué en el ministeri de la Governació per a felicitar al ministre.

De l'escriutini sagrant

Màlaga. — Els presos de Benagalbon aquí traslladats son 19.

Delles 10 han sigut reclusos en el castell de Gibraltar i 9 en el quarter de Caputxins.

A judici del jutge militar deuen estar els presos incommunicats, però resulta impossible per les condicions de la presó pública.

Lo que diu la premsa

«El Liberal» reproduïx les manifestacions de «Le Temps» sobre la política espanyola.

Amb respecte al nombre de mauristes que hi haurà al Congrés, diu que podran ésser quatre o 147, i que el fet concluent és que el senyor Maura no tornarà a governar.

«El Socialista» diu en son article de fons que al Marroc milers de xicots perden la vida i altres s'inutilitzen.

Pregunta al poble quan acabarà la angustia i desaparixerà el vel roig que cobreix la vida nacional.

«El País» demana que s'aclearixi la qüestió de Benagalbon, i que's faci una informació seria, honrada i sense prejudicis i que un jutge especial nomenat a l'efecte entengui en aquest assumpte.

En Paul Hervieux

Ha arribat a Madrid el dramaturg francès Paul Hervieux.

A l'estació ha sigut rebut per María Guerrero, Ferrán Díaz de Mendoza, Benavente, els artistes del teatre de la Princesa i altres distingits escriptors.

L'Hervieux romandrà a Madrid fins l'estrena de la seva obra «El destino maldita», traduïda per En Benavente. Després retornarà a París, per a assistir a l'estrena de la mateixa obra en el teatre de la Porte Saint Martin.

Dissabte En Díaz de Mendoza i la Guerrero l'obsequiaràn amb un esmorzar, convidant al mateix a distingits literats i persones de l'aristocràcia. L'estrena d'«El destino maldita» es verificarà la vinent setmana. Hi assistiràn els reis.

Notes curtes

En breu es dictarà una real ordre important establint el giro postal amb els països estrangers.

Demà el senyor Villanueva marxarà a Logroño.

Del Marroc

Despatxos oficials

Melilla. — Continuen els treballs de salvament de barcos.

El vapor «Leonardo», embarrancat prop del moll de Becerra, se considera perdut. En el costat de babor d'aquest vaixell s'hi ha agomolat gran quantitat de sorra, lo que fa més difícil el salvament. Ademés, sembla que el «Leonardo» està sobre pedra i té ja inutilitzat el casc.

Procedent de Gibraltar, arribà el remolcador de gran potencia «Velo», de nacionalitat sueca, que's dedica a treballs de salvament.

Se diu que el capità del «Velo» parlà amb els armadors per a tractar del salvament del «Leonardo», però no arribaren a un acord per les exagerades pretensions del primer.

El «Velo» marxà novament amb direcció a Gibraltar.

Ha quedat a flor el «Ciudad de Soller», valent-se de sos propis recursos i l'ajut del vapor «Rif» amb una hàbil maniobra.

Valent-se de cables ha sigut arrocada fins al moll militar, la llanxa de vapor «Europa», que ha quedat amb la xemada i pont de babor fora de la superfície de l'aigua. La llanxa «Europa» estava a 6 metres de fondària.

A Benicàsser se troba malalt de gravetat el prestigiós kaid Sidi Abb-El-Kadur.

Les noticies de tot el territori de la jurisdicció de Melilla acusen tranquil·litat. Cadie. — Han arribat en trens militars el recrutats destinats a Larache.

No embarcaràn avui a causa d'haver sospes la sortida el «Canalejas» amb motiu d'telegrama de Larache, anunciant el mal estat de la barra.

Conferencies

Madrid. — En les conferencies que celebren el ministre d'Estat i el general Marina continuen tractant dels resultats que poden tenir les conferencies celebrades amb el general Lyautey respecte a la conducta a seguir al Marroc per nostra part i d'acord amb França, tractant les línies generals d'aquesta tasca que haurà de començar tot just l'alt comissari arribi al Marroc.

Estranger

França

París. — Don Jaime de Borbón ha desmentit davant d'un periodista espanyol que pensí renunciar als seus drets al Trono de Espanya ni que projecti casarse amb la princesa de Connaught.

No compta, puix, que hagi pogut entretenir-se en inventar aquesta fàula.

Telegrafant de Dunkerque que contina el temporal amb gran violencia en tota la costa.

Ha naufragat un barco de vela de 150 tonelles.

París. — Un despatx de Georgetown diu que ha esclatat un important moviment revolucionari a la frontera de Venezuela.

Un general federal i 60 soldats es troven amenaçats pels revolucionaris.

Russia

San Petersburg. — El director de la Academia Militar, tinent Samochkevich, ha sigut nomenat que de l'Estat Major Central.

Anglaterra

Londres. — A la Cambra dels Comuns, Mr. Herbert ha presentat una proposició recomanant que's redobli la vigilancia de Anglaterra al Mediterrani per a protegir les comunicacions de la Metròpoli britànica amb les Índies.

Alguns oradors apoen la mateixa tesis.

Mr. Grey diu que l'agrupament de les potencies i l'acord de la Triple Entente ha contribuït al manteniment de la pau.

No existeix cap dissensiment entre França, Anglaterra i Russia.

Anglaterra no abandona el Mediterrani.

En 1915 tindrà en dit mar una força considerable.

Anglaterra desitja el manteniment de l'imperi otomà.

Les potencies han dispensat una bona acollida a les reformes proposades per Turquia respecte de l'Armenia.

Després del discurs de Mr. Grey, es retirà la proposició de Mr. Herbert.

Italia

Nàpols. — El professor Mercalli, director de l'Observatori de Vesubi, ha mort al seu domicili, carbonitzat, a conseqüència de la explosió d'una llàmpara de petroli.

Roma. — La crisi ministerial quedarà resolta avul.

Argentina

Buenos Aires. — El ministre de Marina ha desmentit els rumors de la venda del «Dreadnought» argentin «Rivadair».

Ha afegit que, malgrat els oferiments que se li puguin fer, el Govern ha decidit no adoptar cap resolució que pugui modificar l'equilibri de les forces de les potencies.

— El ministre d'Hisenda ha firmat

PER TELEGRAF TELEFON I CORREU

amb una casa anglesa el contracte referent a un préstam de deu mil·lions de lliures esterlines.

